

og saa livligt, at man læser det hele som en Morskabsbog og faar sin Viden forøget og uddybet paa alle Punkter. Jo mere man læser, des mere imponeres man af Forf.s overvældende Litteraturkendskab. Jeg kan eksempelvis anføre, at han drøfter og vurderer Problemer, som stilles af Litteraturen om Unionsbrevet fra Kalmar eller om det Stockholmske Blodbad. Man kan misunde de unge, svenske Historikere dette fortræffelige Hjælpemiddel, hvortil vi i dansk historisk Litteratur aldeles intet tilsvarende har.

Men Dr. Brings Bog, som Forlaget (Norstedt & Söner) har givet et meget tiltalende Udstyr, omfatter foruden denne specielle Bibliografi til Sveriges Historie (S. 215—670) ogsaa en indledende, almindelig Del. I denne giver Forf. os paa samme Maade et Udvalg af den væsentligste, svenske og fremmede Litteratur om Historievidenskaben og dens Metode, de historiske Hjælpevidenskaber, de bibliografiske Hjælpemidler, Arkiver, Biblioteker og en Gennemgang af de svenske Haandskriftsamlinger, hvortil endnu slutter sig to Afsnit om Publiceringen af historisk Kildemateriale og svensk Historiografi. Ogsaa her faar man et levende Indtryk af Forf.s omfattende Viden og præcise Kundskaber, ogsaa her lærer man meget nyt at kende, saa den hele Bog i høj Grad kan anbefales ogsaa til danske Historikere, ikke blot til Studiet af Sveriges Historie, men ogsaa for Danmarks Historie paa mange Punkter, og til Forstaaelse af Udviklingen af Historieforskningen i Almindelighed.

Alfr. Krarup.

Ved samarbejde mellem Handelshögskolan i Stockholm og Stockholms högskola oprettedes i 1929 det økonomisk-historiska institutet i Stockholm med det maal at gøre udforskningen af svensk økonomisk historie mere effektiv og systematisk. Professor Eli F. Heckscher blev leder og forenede dermed et nyoprettet personligt professorat i økonomisk historie ved Handelshögskolan; ved hans side ansattes nationaløkonomen professor A. Montgomery og arkivmanden professor Bertil Boëtius, og i frk. Karin Brunstedt fik instituttet en udmærket assistent. Om arbejdet i det første femaar er der nu (i Handelshögskolans årsberättelse 1933—34) fremkommet en oversigt, der viser en stor og mangesidig virksomhed.

Indenfor instituttet har man lagt hovedvægten paa det videnskabelige forskningsarbejde, der har været koncentreret om de tre aarhundreder fra Gustaf Vasa til begyndelsen af 19. aarh., og her endda foreløbig om de mest centrale emner: befolkningsstatistik, handelsstatistik og prisstatistik, der bedst aftegner de store træk i

udviklingen. Atter dokumenterer Sverige, at det i statistisk videnskab er forende, i materiale som i metode. Ved folketællingen i 1749 havde Sverige i forvejen det ældste befolkningsstatistiske materiale, men det er nu paa grundlag af optegnelser om fødsels- og dødstallene lykkedes instituttet at tilvejebringe en brugbar statistik, der gaar endnu en menneskealder tilbage, til 1720. (Sml. Heckscher: *En befolkningsstatistik från det adertonde århundradets första hälft* i Til Harald Westergaard 19. April 1933). De udmærkede bevarede skattemandtal fra 17. aarh. viste sig derimod ubrugelige til at belyse befolkningstallets udvikling, men gav i stedet et godt udtryk for de økonomiske konjunktursvingninger (sml. Heckscher: *En mätare på svenska folkets välstandsutveckling. Den mandtalsskrivne befolkningen 1634—1820* (i Svensk Hist. Tidskr. 1933). En fuldstændig udgivelse af begge materialer er under forberedelse.

Af handelsstatistisk materiale er der fremdraget og bearbejdet et stort og værdifuldt stof, mest vedrørende Stockholm, der imidlertid ogsaa omfattede 60—75 pCt. af hele handelsomsætningen paa udlandet («vågböcker» 1546—1689 og »tolagsräkenskaper» 1637—1813), men ogsaa officielle handelsstatistikker for hele landet fra en saa tidlig tid som 1637/40 og især 1685, der indeholder detaillerede oplysninger saavel om kvantiteter som om værdi. En udgivelse af handelsstatistikken 1637—1737 vil snart foreligge.

Til prisstatistikken er der ikke alene tilvejebragt store samlinger om priser udtrykt direkte i penge, men der er ogsaa samlet materiale til analyser af levnedens udvikling og forholdet mellem natural- og pengehusboldning. Ved en analyse af de udførlige arkivalier vedrørende betalingen af den anden Elfsborg lösen 1613—19 er der givet en interessant og eksakt fremstilling af de besværlige betalingsformer og pengeknaphedens virkninger (Ekonomisk Tidskrift 1933 s. 1—43).

Om de enkelte næringsveje er der hidtil kun foretaget faa og mindre omfattende undersøgelser (godsreduktionerne og haandværksslavene); et særligt studium har prof. Heckscher tilegnet jernet, især dets afsætning, der antog monopolform (sml. *Annales d'histoire économique et sociale* 1932 s. 127—39 og 225—41).

Prof. Montgomery har mest arbejdet med den senere tid, ogsaa det 19. aarh., om end ikke direkte for instituttet (*Esquisse d'une histoire de l'économie suédoise au XIX:e siècle* i *Ann. d'hist. éc. et soc.* 1931 s. 349—60 og 519—41); især er den begyndende industrialisme gjort til genstand for hans undersøgelse (*Industrialismens genombrott i Sverige.* (1931); sml. *Hist. Tidskr.* 10. Rk. II, 700 ff.).

Specielt interesserer prof. Montgomery sig for de arbejdende klasser, hvorom han har skrevet en første afhandling *Tjänstehjonstadvan och äldre svensk arbetarpolitik* (i (Svensk) Hist. Tidskr. 1933).

Samtidig er der udført et stort registreringsarbejde. Der foreligger en bibliografi over festskrifter for svenske virksomheder (utrykt) og en bibliografi over svensk bank- og kreditvæsen for 1815 (*History of the Principal Public Banks. The Hague 1933*). Langt vigtigere er det store undersøgelsesarbejde vedrørende de svenske virksomheders arkiver; de fleste er nu udførligt registrerede og en del deponerede i instituttet. (Sml. Heckscher: *En undersökning av svenska private affärsarkiv* i *Meddelanden från Svenska Riksarkivet 1931*).

Instituttet raader kun over meget begrænsede pengemidler; der har derfor ikke været raad til store udgaver; men man har valgt det videnskabeligt set gode princip at koncentrere sig om forskningen i egentligste forstand (dvs. bearbejdelse), hvis hovedresultater man har publiceret i afhandlingsform, mens det detaillerede materiale stilles til fri disposition i instituttets samlinger.

Aksel E. Christensen.

I »Meddelanden från svenska riksarkivet« 1933 har Lars Sjödin publiceret en Række: *Meddelanden om kanslistilar under de yngre Sturarnas och Gustav Vasas tid*, bygget paa et stort utrykt materiale, især stammende fra det bekendte Sturearkiv, som Sverige fik tilbage ved arkivudvekslingen med Danmark i 1929. Den største del af afhandlingen optages af biografiske oplysninger om en del kancelli- og slotsskrivere og i forbindelse dermed en redegørelse for, hvilke breve og koncepter disse egenhændigt har udfærdiget. Enhver der har arbejdet med palæografiske undersøgelser og ved, hvor lig hinanden de forskellige skriverhænder fra en bestemt tid kan være, vil forstaa, hvilket mægtigt arbejde der maa være gaaet forud for affattelsen af de forholdsvis faa sider, og saa er der endda strengt taget kun tale om en slags materialesamling til en mere indgaaende undersøgelse af kancelliets historie.

I afhandlingen savnes der en redegørelse for grundlaget, hvorpaa de enkelte undersøgelser er bygget op; man faar saaledes ikke at vide, i hvilke tilfælde man med absolut sikkerhed kan konstatere, at man har med den paagældende skrifters haand at gøre. Desuden kunde man have ønsket lidt mere fyldig oplysning om de enkelte skrivers sociale stilling og uddannelse; det synes som om de svenske kancelliskrivere paa denne tid, i modsætning